

Behandling; det maa være Genstand for nærmere Behandling i et Udvalg.

Det. Hansen: Jeg kan slutte mig til de Bemærkninger, som fremkom fra den sidste ærede Taler (S. Pedersen) med Hentydning til Laaneparagraffen, § 5; jeg mener som han, at under de nævrende — ikke saa meget finansielle som statsretslige Forhold — kan og bør der ikke være Tale om, at Rigsdagen gaar ind paa en saadan Paragraf som den omtalte. Men jeg vil gaa noget videre og sige, at selv om vore statsretlige Forhold være ordnede paa den allerønsteligste Maade, vilde jeg finde det meget urigtigt, at man ved hver enkelt Lov satte en Paragraf ind om, at denne Sag skal gennemføres ved Optagelse af Statslaan. Hvorvidt der skal optages Statslaan eller ikke, maa dog være Resultatet af en almindelig finansiell Overvejelse. Finde de Mænd, som specielt have sat sig ind i disse Ting — jeg tænker navnlig paa de respektive Finansministre — at hele Statens Økonomi ikke kan drives, naar de Ting skulle gennemføres, hvorom der kan opnaas Enighed paa Rigsdagen, finde de altsaa, at det ikke kan gennemføres, uden at de ad ekstraordinær Vej og navnlig ad Laanvejen, ved Statslaan, skaffe visse Beløb til Stede, saa bør de anbefale deres Kolleger at gøre det, og saa kan man saa en almindelig Overvejelse af Forholdene, og saa vil navnlig ogsaa den meget ærede Finansminister naturligvis have et vægtigt Ord derom at sige. Men den Maade, som er brugt i de senere Aar, at det skal være nødvendigt, hver Gang der skal bygges en lille Stump Jærnbane — om det saa kun er paa et Par Mil — at have en Laaneparagraf og sige, at denne Foranstaltning kan ikke gennemføres uden ved Statslaan samtidig med, at der er en Mængde andre Foranstaltninger, der lægge Bælg paa en meget stor Del af Statens Formue og Indtægter — jeg sigter navnlig til de militære Foranstaltninger — hvor der aldrig tales om Statslaan, ja hvor der ikke en Gang tales om Rigsdagens Samtykke, finder jeg saare lidet tiltalende. Jeg haaber imidlertid, at vi senere kunne komme under saa lykkelige Forfatningsforhold, at der kan blive Tale om en almindelig finansiell Overvejelse. Resultatet deraf kunde jo muligvis blive det, at hvis samtlige de Jærnbaneforslag, som ere fremkomne, finde Billigelse og skulle gennemføres, vil det blive nødvendigt, at en Del af de Penge, der behøves, tilvejebringes ad ekstraordinær Vej. Men jeg er ikke sikker derpaa, thi en almindelig Overvejelse af vore finansielle

Forhold og en eventuel konsekvent Gennemførelse af det Spare-system, som vi fra alle Sider ere enige om at anvende, vil muligvis give det Resultat, at der til saadanne Foranstaltninger som Jærnbaner kan staves tilstrækkelige Penge ved de almindelige Indtægter, saa at man ikke behøver at sride til Statslaan. Og en Stat som Danmark, der har været saa heldig, — hvis man vil kalde det Held — at de indirekte Indtægter ere stegne saa enormt, som de ere stegne under det nævrende Regeringssystem, skulde ikke behøve at sride til Statslaan, blot fordi man vil anlægge en Smule Jærnbaner. — Jeg skal ikke gaa dybere ind paa dette Spørgsmaal, det har jo været drøftet før og vil blive Genstand for yderligere Drøftelse. Der er en Udtalelse, som ligger mig paa Hjerte, og som jeg gerne vil fremkomme med lige over for den ærede Indrigsminister. Der er ingen, der kan være blind for, at den ærede Minister har stor Fortjeneste af den Uholdenhed og Energi, hvormed han har taget sig navnlig af de forskellige Jærbanesager. Den ærede Minister arbejder fra Rigsdagens Begyndelse til dens Slutning paa at saa disse store Sager gennemførte — jeg sigter ikke saa meget til denne specielle lille Bane som til de Københavnske Jærbaneforhold, til de private Baner o. s. v. — og det lykkes den ærede Minister i Fjor med stort Talent og med stort Arbejde at naa saa vidt, at han havde disse Sager lige til at gennemføres. Men saa kom der noget i Vejen, en Mand med en Slæde, og saa laa alt det Arbejde, som den ærede Minister havde sat sine Kræfter til paa, havde jeg nær sagt, fuldstændig brast, og den ærede Minister fandt sig med en Taalmodighed og med en Godmodighed, som man maaste ogsaa maa beundre, selv om man ikke kan finde det meget konstitutionelt, ganske roligt dert. Det vilde være interessant at vide, om ogsaa denne Rigsdagsamling skal være karakteriseret ved, at den ærede Minister slider og slider og med stort Talent og Opfindsomhed sætter de Sager igennem, som det er betroet ham at varetage, men saa, naar han endelig har faaet Stenen lige op paa Toppen af Bjærgtet, hvor den skal staa, vil finde sig i, at den den 31te Marts ruller ned igen, hvorefter den ærede Minister da kan begynde for fra til næste Aar. Det er et ganske smukt Træk for den ærede Ministers personlige Bedkommende, men hvorvidt det egentlig er stemmende med de almindelige Regler om en Ministers Ansvarlighed, og hvorvidt en Statsmand saaledes det ene Aar efter det andet roligt kan